

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W WIERZBICY ORAZ REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY ZA ROK 2013r. ORAZ WYKAZU POTRZEB
ZWIAZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ W GMINIE WIERZBICA**

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, które mają na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy jest zapobieganie tym sytuacjom przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej spoczywa obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej w zakresie ustalonym ustawą.

Gmina obowiązana jest zgodnie z przepisami ustawy do wykonania zadań pomocy społecznej, nie może odmówić pomocy osobom potrzebującym, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych do zaspokojenia jej niezbędnych potrzeb życiowych.

Zadania pomocy społecznej w gminie realizuje jednostka organizacyjna –Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy jest jednostką organizacyjną Urzędu Gminy w Wierzbicy nie posiadającą osobowości prawnej, jednostką budżetową. GOPS realizuje ustawowe zadania własne gminy i obowiązkowe zadania własne oraz zadania zlecone, a także pomocowe programy państwa w zakresie poprawy życia najbiedniejszych mieszkańców. Ośrodek realizuje ponadto niestandardowe formy pomocy.

I. Struktura zatrudnienia w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy w 2013r.:

- Kierownik - 1 etat
- 7 pracowników socjalnych obsługujących 4 rejony : w tym jeden pracownik zatrudniony w ramach projektu systemowego współfinansowanego ze środków EFS POKL, 1 pracownik socjalny zatrudniony na umowę zastępstwa, 1 pracownik socjalny zatrudniony w miejsce poprzedniego pracownika. Wszyscy posiadają wymagane ustawą o pomocy społecznej wykształcenie w zakresie pracy socjalnej. Trzech pracowników socjalnych posiada wykształcenie wyższe, 4 pracowników na etacie starszego pracownika socjalnego posiada wykształcenie średnie.

- Księgowa – 1 etat.
- Asystent rodziny – 1 etat.
- Opiekunka środowiskowa – 2 etaty.
- Pracownik administracyjno – biurowy – 1 etat, zatrudnienie w ramach umowy zlecenia.

Łączna liczba osób zatrudnionych to 13 osób.

II. Realizacja zadań.

W ramach ustawowych zadań własnych i obowiązkowych zadań własnych ośrodek realizował:

1. Wypłatę zasiłków stałych. Tą formą pomocy objęto 89 osób i wypłacono świadczenia na kwotę 311 384 zł, w tym 55 osobom prowadzącym samodzielne gospodarstwo domowe i 34 osobom pozostającym w rodzinach.

2. Opłacanie składek zdrowotnych, które bezpośrednio przekazywane są do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, za świadczeniobiorców pobierających zasiłki stałe na łączną kwotę 25 576 zł.

3. Wypłatę zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych na kwotę 14 954 zł oraz opłatę za pobyt w schroniskach dla bezdomnych 13 022 zł. Zasiłki celowe przeznaczone były głównie na:

- zakup opału,
- zakup żywności,
- pokrycie kosztów związanych z leczeniem,
- zakup obuwia i odzieży,
- zakup sprzętu gospodarstwa domowego,
- remonty,
- zdarzenia losowe.

4. Wypłatę zasiłków okresowych. Z tej formy pomocy skorzystało 170 rodzin na kwotę 216 759 zł, środki własne to 1723 zł, dotacja z budżetu państwa to 215 036 zł.

Zasiłki okresowe otrzymały głównie osoby i rodziny, w których występowało bezrobocie (137 osób), długotrwała choroba (36 osób) lub niepełnosprawność (14 osób).

6. Opiekę finansową nad 15 osobami przebywającymi w Domu Pomocy Społecznej. Ogółem za pobyt tych osób wydaliśmy 441 055 zł.

Kontraktami socjalnymi jako jedną z metod pracy socjalnej objęto 18 osób.

Wobec klientów zastosowano pracę socjalną, m. in. w formie:

- Doradztwa,
- Rozmowy motywacyjnej,
- Skierowania na leczenie,
- Skierowania do innych instytucji,
- Udzielenie porady prawnej lub administracyjnej,
- Napisania podania lub innego dokumentu,
- Wyszukania oferty pracy,
- Diagnozy rodziny,
- Skierowania do specjalisty,
- Wspólnego planowania,
- Koordynowania działań klienta,
- Spotkania rodzinnego,
- Skierowania asystenta rodziny.

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej były realizowane poprzez:

1. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2013r. Rzeczywista liczba osób objętych tym programem wynosiła 329 osób. Poniesione koszty to kwota 173 100 zł (udział gminy to kwota 36 100 zł, natomiast dotacja państwa wyniosła 137 000zł). Liczba przyznanych świadczeń to 35 290 szt. Procentowy udział gminy w kosztach dożywiania wyniósł 20 %. Dożywianie we wszystkich pięciu szkołach podstawowych, w pięciu przedszkolach i dwóch gimnazjach prowadzone jest w formie gorącego posiłku.

2. Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy w roku 2013 realizował następujące zadania:

1. objęcie wsparciem 8 rodzin przez asystenta rodziny,
2. współfinansowanie pobytu 11 dzieci w rodzinach zastępczych;
3. prowadzenie konsultacji, poradnictwa prawnego dla 16 osób i psychologicznego dla 16 osób;
4. prowadzenie terapii rodzinnych dla 2 rodzin;
5. współpraca z jednostkami w działaniach na rzecz dziecka i rodziny; zorganizowanie spotkania grupy roboczej dla 2 rodzin w szkole; udział w spotkaniach w PCPR oraz w DMiDz w Jasieńcu Iłżeckim w celu oceny sytuacji dziecka; współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądem Rodzinnym, Policją.

Koszty realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. finansowanie pracy asystenta rodziny w 2013r. : 21 603 zł – dotacja pochodząca z programu rządowego, 10 854,05 – środki własne;
2. prowadzenie poradnictwa psychologicznego- w ramach projektu „Aktywność Twoja Przyszłość”
3. prowadzenie poradnictwa prawnego- w ramach projektu „Aktywność Twoja Przyszłość”

Pozostałe zadania w zakresie prowadzenia mediacji rodzinnych, monitorowania sytuacji rodzin przeżywających różnego rodzaju problemy, są realizowane przez pracowników socjalnych, w ramach obowiązków służbowych.

Asystent rodziny zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy w dniu 7 października 2013 uczestniczył w nagraniu audycji radiowej pt: „ Nowy zawód: asystent rodziny i koordynator, po co powstały, kto je wykonuje i dlaczego są tak ważne?” Audycja została nagrana w ramach Kampanii 2013, na Mazowszu pt: „ Partnerzy w pomaganiu dziecku i rodzinie” realizowanej przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

W okresie od września do grudnia 2013 asystent rodziny wraz z pracownikiem Panią Natalią Rażną zaangażowali jako wolontariusze się w ogólnopolski projekt Projekt Szlachetna Paczka. Dzięki temu wsparcie otrzymało 5 rodzin z terenu Gminy Wierzbica.

Asystent rodziny włączał się w organizację wyjazdu do kina dla dzieci swoich podopiecznych, współorganizował zabawę taneczną dla dzieci, zbiórkę artykułów szkolnych, uczestniczył w trzydniowym wyjeździe z rodzicami.

Środki na zatrudnienie asystenta rodziny pozyskane zostały z budżetu państwa w ramach konkursu „Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 - asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” .

4. Na realizację zadania wynikającego z art. 191 ust. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej – polegającego na dofinansowaniu kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych i właściwych placówkach Gmina poniosła koszty na kwotę 21 124, 52 zł.

3. Realizacja Projektu systemowego „Aktywność Twoja Przyszłość” .

W 2013r. realizowano projekt POKL w ramach działania 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji ze środków EFS-na kwotę 149 400 zł, wkład własny – 15 687 zł. Celem głównym projektu „Aktywność twoja przyszłość” była aktywizacja społeczna i zawodowa oraz zwiększenie szans na rynku pracy wśród 16 osób korzystających z pomocy społecznej w GOPS Wierzbica poprzez wdrożenie kontraktów socjalnych.

Prowadzono działania dla osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo i niepełnosprawnych poprzez objęcie fachowym wsparciem doradcy zawodowego, psychologa, prawnika, a przede wszystkim poprzez udział w szkoleniach i kursach zawodowych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy współpracuje z Urzędem Gminy, dyrektorami szkół, Sądem, kuratorami sądowymi, Policją, pedagogami, radnymi, sołtysami, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Iłży, Placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, PCPR-em, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Caritas, OSP w Wierzbicy i OSP w Zalesicach .

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Art. 110 ust.9 brzmi „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej”, co upoważnia do zgłoszenia poniższych wniosków:

- Pogłębia się problem opieki nad osobami starszymi. Na przestrzeni ostatnich lat udział środków gminy w opłacie za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej znacznie wzrósł. W 2013 roku przebywało tam 15 mieszkańców gminy.

Liczba zasiłków z tytułu niepełnosprawności i wieku poprodukcyjnego również znacząco wzrosła. Biorąc pod uwagę tendencję starzejącego się społeczeństwa i problem wzrastającego ubóstwa należy uznać, że występuje potrzeba kompleksowego podejścia do tego problemu, który dotyczy zarówno finansowania domów pomocy społecznej, ale także rozwoju usług opiekuńczych, oferty edukacyjnej dla dorosłych, propozycji spędzania wolnego czasu i integracji społecznej.

- Zauważa się problem dotyczący wsparcia rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Na terenie brak specjalisty w zakresie terapii rodzin, psychologa specjalizującego się w pracy z dziećmi. Brak inwestycji w profilaktykę w tym zakresie będzie skutkowało wzrastającymi kosztami na takie wydatki jak opłata pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, która w 2013 roku pochłonęła kwotę 21 124,52 zł. W 2013 r. w pieczy zastępczej przebywało 11 dzieci. Na dzień dzisiejszy w rodzinach zastępczych przebywa 8 dzieci. Z rozeznania ośrodka wynika, że zwiększa się liczba ujawnianych przypadków rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi, brak pracy z rodzinami poprzez wykwalifikowanych specjalistów doprowadzi do kolejnych przeniesień dzieci z rodzin naturalnych do zastępczych. Zauważa się także brak oferty dla dzieci i młodzieży wspierającej profilaktycznie jej wolny czas i motywujących do działań na rzecz własnego rozwoju co również widać podczas pracy z rodzinami będącymi Klientami ośrodka. Zbudowanie odpowiedniej oferty dla tej grupy wiekowej to mniej dziedziczonego ubóstwa oraz postaw roszczeniowych, a więcej zaradności życiowej i aktywności społecznej.

- Ważną potrzebą staje się wsparcie osób bezrobotnych poprzez promocję ekonomii społecznej, która może być źródłem dochodu, ale też rozwoju osobistego i społecznego, pozwala na podniesienie wiary w siebie i motywuje do zmiany życia.

Aktualnie bardzo trudny rynek pracy nie pozwala osobom mniej energicznym, czy też z trudnościami do znalezienia miejsca do płatnej aktywności zawodowej. Takim wyjściem może być tworzenie podmiotów ekonomii społecznej (aktualnie wspieranych przez środki unijne) jednak bez odpowiedniego wsparcia samorządu, może być to niemożliwe.

- Kolejnym problemem zgłaszanym już od ubiegłego roku jest zmiana samochodu służbowego, którym pracownicy wyjeżdżają w środowisko. Ze względu na pogarszający się stan techniczny pojazd wymaga coraz częstszych napraw, tym samym z roku na rok wzrastają koszty jego utrzymania i mimo tego, że mamy samochód służbowy pracownicy używają prywatnych pojazdów, aby móc terminowo załatwić sprawy.